

6. Fælles valuta,
7. Nedtræpning af bloktilskuddet over en fastlagt årrække,
8. Regler for opsigelse af aftalen ved periodens udløb med lagtings- eller folketingsbeslutning og en da efterfølgende folkeafstemning,
9. Spørgsmålet om hver sin grundlov.

Disse er landsstyrets hidtidige grundsynspunkter, som helst skal forelægges Lagtingets udlandsnævn, og efter behandling dér fremsendes til regeringen senere i denne måned eller først i næste måned.

Men vi har også noteret os, at statsministeren ikke har lagt skjul på regeringens udgangspunkt, der til forveksling ligner det færøske socialdemokratis. Man kan selvfølgelig give regeringen fordelene af tvivlen og lade, som om sammenfaldet af synspunkter er tilfældigt og ikke resultat af en underhåndsaftale.

Men lad os engang se på de punkter, som Javnadflokkurin kan bidrage med og støtte landsstyret i i Lagtingets udlandsnævn.

For det første, at Færøerne får en selvstyrelov, som stadfæster en samarbejdsaftale mellem Færøerne og Danmark som to selvstændige og jævnbyrdige parter i en eller anden form for fællesskab.

For det andet ønsker det færøske socialdemokrati, at aftalen fastlægger, at Lagtinget som repræsentant for det færøske folk er den højeste myndighed på Færøerne.

For det tredje, at der ikke er nogen formelle begrænsninger for, hvilke anliggender der kan blive overtaget. Det vil sige, at alle sagsområder kommer under færøsk overhøjhed, når Lagtinget beslutter sig dertil.

For det fjerde, at der bliver aftalt klare regler for færøsk hjemmeret.

For det femte, at en kommission bliver nedsat til at forberede overtagelsen af færøsk retsvæsen.

Og for det sjette, at statstilskuddet bliver nedtrappet med en nærmere bestemt andel af væksten i den færøske økonomi.

Der er i socialdemokratiets program masser af ting, vi kan samarbejde om.

Men som linjerne nu er trukket op har vi altså to parter i de kommende forhandlinger: landsstyret på den ene side og på den anden side regeringen med det færøske socialdemokrati. Det er som David mod Goliat, især hvis regeringen også har flertallet i Folketinget med sig imod landsstyret. Derfor er det så vigtigt, at landsstyret allerede i udlandsudvalget i Lagtin-

get får et bredt flertal for sit udspil til forhandlinger.

På en måde ligner dette ulige styrkeforhold situationen fra 1948, hvor tre færøske partier slog sig sammen med statsmagten for at gennemføre en ordning for Færøerne imod flertallet ved den forudgående folkeafstemning i 1946.

Nu bruger regeringen på forhånd truslen om at fjerne statstilskuddet. Men det er dog en trøst, at den færøske befolkning ikke denne gang som i 1946 kun har to muligheder at vælge imellem, nemlig løsrivelse på den ene side og underkastelse over for statsforslaget på den anden.

Hvidbogen åbner nemlig for mange muligheder, bl.a. den islandske model med modifikationer, modellen fra 1918, som Folkeflokken gik til valg på, og som koalitionen enedes om i sit samarbejdsprogram. Den islandske erfaring er afprøvet her i Danmark, og den kan danne præcedens.

Ellers har landsstyret mange synspunkter fælles med socialdemokratiet, som man kunne enes om, f.eks. en selvstyrelov i stedet for hjemmestyreløven, en samarbejdsaftale mellem Færøerne og Danmark som to selvstændige og ligeværdige lande i ét forbund, en aftalemodel i stedet for en delegationsmodel som hjemmestyreløven, som Folketinget teoretisk kan underkende, kalde tilbage, og desuden kan landsstyret og det færøske socialdemokrati principielt se Lagtinget som Færøernes øverste demokratiske myndighed i alle anliggender.

Dernæst er vi enige om, at alle sagsområder underlægges Lagtingets jurisdiktion, selv om Danmark kan administrere områderne, til vi er rede til det, at færøske statsborgere får samme rettigheder i Danmark som hjemme og danske borgere samme rettigheder på Færøerne som hjemme. Island havde denne ordning fra 1918 til krigen, og de nordiske lande har lignende indbyrdes aftaler i dag. Og desuden siger socialdemokratiet, at de kan gå med til en systematisk nedtræpning af bloktilskuddet over en årrække.

Så her skulle være flere synspunkter, som landsstyreparterne i Lagtingets udlandsudvalg kunne enes med socialdemokratiet om. Desværre har Sambandspartiet hidtil sat sig uden for indflydelse.

Men der er desværre også synspunkter, som skiller Lagtingets selvstyreflertal fra det færøske socialdemokrati, og det største skillepunkt er